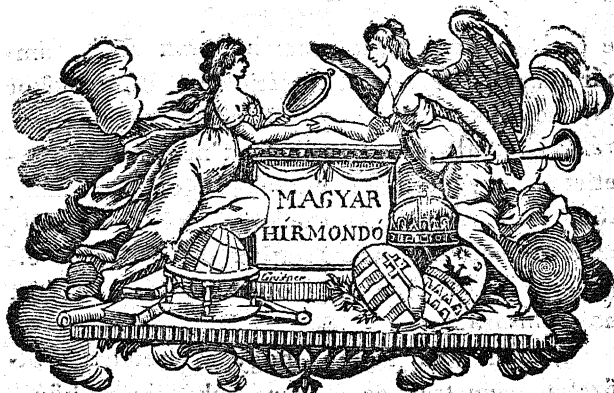

A'
CSASZARI ÉS KIRALYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Nro 22.

Költ Bétsbenn, Böjt Máshavának (Mártzius) 18-
napján 1803-dik Efstendőben.

B é t s.

A következőket úgy közöljük, a' mint hozzánk küldettek. „Azokból a' munkákból, mellyek a' Nemzetek szokásairól, viseletéről, élése módjáról, mulattságáról 's a' t. vagynak írva, sokszor még a' tsekélységek is előlvasuk; 's gyakran megfélejtkezünk' arról, hogy azoknak tudása esméretünket ugyan nevelheti, azomban abból kevés haszon hárul reánk. Úgy vagyunk igasság szerént az illyen régi és már nagy részént, vagy egészen elenyészett, vagy el-kortsosodott Nemzetek régi szokásainak leírásával, mint az idegen öltözetekkel, mellyeknek

se szabása, se állása nem hozzánk való, ám-
bár magát a' matériát ditsérjük is. Sőt sokszor
kárt teszünk azzal, hogy a' fejünk tele van régi
tréfaságokkal: mivel azok tsak nem észre vehe-
tetlenül egygyesítvén magokat gondolatinkal,
könnyen kivésznek az eredeti sodrából valakit,
az ízlést (gustust) változtatják és a' gyenge el-
méjüket rá vészik a' régi öltözetek, 's viseletek
majmolására."

„Tudni való ugyan, hogy a' viseletet 's öl-
tözetet, nem tsak az idegen ízokásoknak köve-
tése változtatta, hanem az is, hogy az embe-
rek a' szükséges dolgokat alkalmatossabbakká
igyekeztek tenni. Ez a' törekedés a' mestersé-
geknek szülő anyja és dajkája. Ennek megaka-
dályoztatásával, vagy akármi ok miatt való ha-
nyatlásával a' munkás kezek megrestülnek, az
ész tehetségei ki nem fejlődnek, 's az emberek
nem előre, hanem hátra felé mennek. De tsak
ugyan nem kell, nem is lehet öfzve zavarni e-
zen törekedést, a' majmolással: mivel amaz at-
tól indul ki a' mi szükséges, 's fellyebb fel-
lyebb emelkedvén, azon van, hogy a' szüksé-
ges dolgokat, ártatlanul gyönyörködtetőkké te-
hesse; ennek pedig fundamentoma az állhatat-
lanság, következése sokszor veszedelmes, és az
erkölsök elfajulásával, kortsosodással van öfz-
ve kötve. — A' régi Görög Afiszonyok viselete,
nem illik oda, a' hol olyan telek szoktak jár-
ni, hogy majd megfagy az ember. — Athené
környékén járhattak téltúl öltözködve a' leány-
kák, a' hol a' mező télbe is virít. Mi szükség
ott az embernek a' nyakába hordani a' nadrá-
gát, a' hol jó féle bagariával úgy meglehet szo-

rtani, hogy a' le nem tsúsz? 's a' hol még sziszegés nélkül lehet hordani a' Magyar öltözetet, mellynek a' világon tsak ugyan nintsen párja."

„Vóltak olyan idők, mikor még köz Magyarjaink is fehér karazsia magyar mentét fzarú gombokra, és fehér nadrágot viseltek, fekete sinórral kihányva. Úgy látszott ezen öltözetbe az öreg jámbor, mint valami Patriárcha. Már most az ujjas jankli (a' neve se Magyar) kezdi elnyomni azt a' valósággal szép Nemzeti öltözetet. Azomban nem lehet mondani azt is, hogy a' Magyar köntös feltserélése, valami szembetűnő pallérozással volna öszve kötve. Annyi bizonyos, hogy ezen új köz viselet, olyanná teszi a' különben tisztes Magyart, mint ha kotsis volna. Vólt a' Magyarinak a' mente alá is mit venni, a' mit még mái napig is dolmányinak hísnak. Illett arra a' panyokára vett rókás meret. Illett a' tisztes főre a' fekete süveg. Gyöngyös partás, Magyar mentés vólt hajdan a' Magyar leány, 's a' tyúk kosár forma szalma kalapot a' világért se tette vólna fel. De miólta az öltözetet nem a' Nemzet ösi szokása, hanem a' majmolás igazgatja, és a' Szabó ollója határozza meg, azólta olyan tsitsósokká lettek sokan, mint a' változó gustus kívánja." —

Erdély Ország.

Szeben Mártz. 1-ső napján. Ez előtt 12 nappal hoztak ide fogva, a' Veres Torony nevezetű szoros által-meneteltől (passustól) Sebastiani, és Toussaud nevű két idegent. Szoros őrizet alatt tartatnak, míg erántok a' Felsőség rendelkezése Bétsből megérkezik.

Báró Bornemisza Ö Nagysága, Ferrari nevű embert hozatott Bétsből Görgény nevű jószágába, és két a' portzellánból való munkákhoz érő mester embereket, olly tzéllal lévén, hogy a' portzellán műveknek készítése a' Hazában is terjedjen. Úgy mondják, hogy már lehet is látni Kolosváron, Erdélyben készült portzellán edényeket.

Altaljában vévén, nem igen kemény volt a' telünk. A' Szebeni völgyekbe igen kevés hó esett, úgy hogy ha csak ez, vagy a' jövő hónap éssős nem leszsz, kevés szénát reménylhetni.

Helvétzia.

Berna Mártzius 2-dikán. Még is sok polgárok költöznek ki hazájokból, rész szerént Eszaki Amérikába, rész szerént pedig Lengyel Országának azon részébe, melly Pruszfziához tartozik. Mathesist és Fizikát tanító Professor Tralles is letette hivatalát, 's több polgár társaival egygyütt Amérikába fog utazni. — Mártzius 10-dik napjától fogva nem a' Helvétziai Respublika költségéből kerül ki az itt lévő Frantzia sereg' zsoldja. — Megvagynak téve a' hathatós intézetek, hogy az úton állók, kik a' belső bátorságot nyugháatlankodtaiják, kézre keríttessenek.

Berna Mártz. 3 dikán. Polgár Afry, ki az új Konstitútzio szerént Helvétziai Landammanná tétetett, megérkezett ez előtt negyed nappal. Generális Ney mindent elkövetett, hogy méltóságához illendő tisztelettel fogadtassék. Megérkezését ágyúk ropogási jelentették. Tegnap Friburgba utazott, 's megtette a' rendeléseket az eránt, hogy a' Respublika Archivuma oda vi-

tessék, valamint szinte az eránt is, hogy a' katonai Ispotály Friburgból Solothúrumba tétessek által. Lausánnába takarodik a' Friburgban őrizeten vólt Frantzia katonaság.

Berna Mártz. 6-dikán. Nem vólt annyi erője a' Korsikában vólt Helvétziai sereg Vezére előtt terjesztésének, hogy az az első Bataillionnak Sz. Domingóba való szállítását megakadályoztatta vólna. 600 Helvétziai katona csak ugyan hajóra ültetett, és már valahol Amérikához közel evezik. Két Tisztek csak ugyan letették hivataljokat, nem akarván megnézni a' világ azon részét, a' hova mindazáltal sok Helvétus polgárok most is szállingóznak, nem élhetvén Hazájokban.

N é m e t O r s z á g.

Passau Mártz. 1-ső napján. Az ide bényomúlt Baváriai sereget Generális Deroy vezérelte. Száma mind öszve 2000-re megy. A' Püspöki vólt Fejedelem Leopold lemondott eddig viselt igazgatói kötelességeiről. Feloldozta az alatt valókat az eránta tett esküvés alól.

Fulda Mártz. 1-ső napján. A' Nassu-Oraniai Ház nagy változást tett a' Fuldai Püspökségben eddig vólt igazgatáson. A' Káptalanbeli személyekkel olly egygyességre lépett a' Hertzeg, hogy mindeniknek bizonyos summából álló fizetése járjon ki.

Moguntzia Mártz. 2-dikán. A' Rajna vízén eddig fizetett vámokból béjött elztendei summa 2 millió forintra tétetik. Ezután is sokat fognak azok behajtani, annyival is inkább, hogy az azokkal bánó személyek fizetésére, nem megy annyi pénz, mint eddig. Az új rendelkezések szerént, leg-

többet kötelesek a' Hollandusok fizetni a' hajókázásért.

Regensburg Mártz. 2-dikán. A' Császári Királyi Felség' Ministere, mint a' Diéta Directora, következő kinyilatkoztatását tette közönséggé a' Rendekek előtt. „Hogy mi okon szakadt félbe a' múlt hónapban a' Rendekeknek, a' múlt November 23-dikán költ Fő végezést illető tanátskozása, tudva van közönségesen. A' két közben járó Hatalmasságoktól bizodalommal lehetett várni, hogy általok mind a' Toskánai Nagy Hertzeg kárainak tellyes kipótolása, mind a' Császári Királyi Felség' kívánságai méltó tekintetbe vétetnek. Ez a' reménység bé is tellyesedett, a' mint tudva van, a' múlt December 26-dikán véghez ment egygyezés által. Ezen egygyezés foglalata kívánta, a' Deputátzió által tett végezések' sok helyeken lett megváltoztatását. Ebben dolgozott is a' rendkívül való Deputátzió, a' közbenjáró Hatalmasságok kívánsága szerént. Ezen változások, valamint szintén a' Császári Királyi Felség' Ministerének jegyzései is tudva vagynak. Erre nézve a' Jegyzőkönyv ismét kinyíttatik, a' Deputátusok' ezen változást illető voksainak feljegyzésére. Egyébaránt mint hogy sok Deputátusoknak semmi utasítások sints az említett új, az előbbi egygyezésekből ugyan nem folyó, de mindazáltal a' károk pótlását tárgyazó meghatározások eránt, és mivel az idő rövidsége nem engedi azt, hogy ezen meghatározások eránt utasításokat vehessenek: ezeknél fogva, úgy ítéli a' Császári Kir. Minister, hogy ezen tárgyak, valamint szinte a'

voksokat, és azoknak rendét illető dolgok is, rendkívül való tanátskozás által végeztesse el.”

Freyburg Mártz. 4-dikén. A' Modenai Hertzeg, Királyi Fő és volt Toskánai Nagy Hertzegt tette Brisgaunak, és Ortenaunak Administrátorává. A' nevezett tartományokban lévő Tisztviselők meghagyattak ideig óráig hivataljaikban. — Császári Királyi itt lévő Kapitány Itturedta, mind az Austriai, mind a' Frantzia katona Tiszteket megvendégelte, a' melly alkalmatossággal a' Frantzia Obester, 's a' több Tisztek, a' Császári Királyi Felség, Feldmarsal Károly Ő Királyi Hertzogsége, 's Bonapárté életéért való buzgó kívánságokat kinyilatkoztatták.

Frantzia Ország.

Páris Mártz. 2-dikán. Státus Tanácsos polgár Fourcroy, midőn az Orvosi tudomány gyakorlásáról szóló rendelést bemutatta volna a' Törvényhozó Tanátsnak, így szólott a' többek közt. „Azolta, hogy egy végezés által, melly még 1792-dikben tétetett, vége leve az Universitásoknak, úgy nevezett Facultásoknak, és tudós társaságoknak: nem rendesen vétetnek be az Orvosok és Seb-orvosok hivataljokba. Ha valahol, itt megy a' dolog öfzfze vízfza. Azok a' kik fundamentomosan értik a' magok tudományát, öfzve vagynak zavarva azokkal, kik az Orvosi Tudományhoz legkisebbet se értenek. Szint úgy nyernek az utólsók engedelmet a' gyógyításra mint az első. Tele vagynak a' városok és helységek tudatlan kuruzsolókkal, kik a' köz nép tiszta szívűségével, és könnyen hívőségével vízfza élnek. A' halált okozó or-

vosi gyakorlások, elfoglalták a' helyét, a' bizonyos régula fzerént menő okos orvoslásnak. Talán soha se vólt több titkos orvosság mint most. Sok Praefectusok eleit akarták venni ezen vizsgálásnak: azomban az még inkább szaporodik, melly egyfzersmind azt is szükségessé teszi, hogy az Orvoslás hasznos módja valahára márrendbe szedessék. Tizennyóltz úgy nevezett Facultás közt, melly Frantzia Országban vólt, tsak kilentz tartatott 1792-dikben valamelly tekintetbe. Vóltak bizonyos Collegiumok, mellyekbe öfve gyűltek azok, kik az Orvosi Tudományt gyakorlani akarták. Azomban valamennyi vólt, annyi felé ment. Egygyik egygyet, másik mást javasolt. Azomban tsak ugyan szorossabb vagy lágyabb vizsgálás alá vétettek az ifjú Orvosok. — Idővel tsak nem tsúfot üztek a' dologba belátók, ezen hasznos tudományból, a' vizsgálás élések miatt, mellyek a' Revolútzio ideje alatt meg szaporodtak. — — Azon javaslat, melly előtökbe terjesztetik (így szóllott továbbá Fourcroy a' Törvényhozó Tanátsba) eleit veszi annak, hogy a' tudatlan, 's pénzt halálfő Orvosok árthassanak a' polgárok egészségének. Tsak azok vétetnek fel az Orvosok közzé ezután, kik nyomos tudományaik és tapasztalásaik által magokat érdemesekké teszik. Ez a' javaslat betsületére és tiszteletére válik az Orvosi Karnak, mellyből az érdemetlenek kimaradnak. — Minden departamentomokban lesznek egészségre ügyelő Tisztek, a' polgárok könnyebbségére, kik a' polgári Ispotályokban gyakorlott személlyekből állanak." — Ezen javaslat meghatározza, az ifjú Orvosok bévétetése módját; az egészségre vigyázó Tisz-

tekben megkívántató tulajdonságokat; a' már gyakorlásban lévő Orvosok számát; a' bába mesterséggel egygyütt járó kötelességeket; végezetre azoknak büntetését, kik az Orvosokat illető törvények ellen járnak, és a' betegeket dogmatica küldik a' más világra.

Páris Mártz. 3-dikán. A' Moniteurből olvashatni a' következőket. „Peltier nevű Anglus megbüntettetett Londonban, az első Konzul ellen írt motskolódásért. Nem könnyű kitalálni az igaz okát, mi indította erre az Anglus Ministeriumot? A' Londoni Újságok azt tartják, hogy ez a' Frantzia Kormányfőnek sürgetésére esett, és hogy a' Londonban lévő Frantzia Követ is jelen lett volna, mikor Peltier megítéltetett. Egygyik se igaz. Az első Konzul azt se tudta van é a' világon Peltier, vagy nints. Nem ér arra, hogy holmi rágalmazó írások vizsgálásával töltse az időt. Európa úgy van elintézve, hogy abban minden pallérozott Nemzeteknek vagynak kötelességei. Tartoznak azon dolgokat elhárítani, mellyek a' Nemzetek előmenetelét meghátráltatják, és azokat fenékkal felfordíthatják. Nem tudhatni mi haszna van abból Angliának, hogy ott sok rágalmazó írások jönnek világ eleibe; azt pedig még inkább nem, miért szenvedtetnek meg ott, a' motskos nyelvű megtelepedett Frantziák? 's a' t.

Anglia.

Az a' váratlan hír szárnyal itt, hogy két hadakozó és több szállító Anglus hajók, Napkeleti Indiák felé eveztek, olly tzéllal, hogy Admiralis Reynier vezérlése alatt Macao t elfoglalják.

Ezt a' vidéket, melly úgy szólván kültse a' Chínai roppant Birodalommal való kereskedésnek, a' Portugallusok, a' Frantziáknak engedték magános egygyezésnél fogva. Olly nevezetes bírtok ez, hogy azt a' Chínai Császár különös tekintetből engedte a' Portugallusoknak, és nem veszi jó neven, hogy más kézre került. — A' Ceylon szigetéből érkezett tudósítások szerént, bétették a' lábokat az Anglusok Candiába is, különösen megkedvellvén őket az oda való Király a' himlő kiirtásáért, mellyet oda is bévíttek. — Új munkák jönnek világ eleibe, még pedig nagy számmal, mellyekben sok ahöz értő, és a' Napkeleti Indiákban jártas költés tudós Anglusok, közlik az ott lévő Anglus Birtokok' fundamentomos leírását. Egy ezen tudósok között Oberster Symes, ki most mint Követ Avában van, és abban fáradozik, hogy az Anglus kereskedést Si-am és Pegu közt megfundálja. —

Úgy figyelmeztet Anglia Bonapárténak a' Nemzeti kereskedést gyarapító munkás intézeteire: mint a' hajósok az északi tsillagra. Sokan sokat befézllnek az eránt, hogy új kikötő helyeket akar elfoglaltatni a' Frantzia Kormányfizek. Azomban nem bizonyos, hogy úgy lesz é ez vagy nem?

London Febr. 22-dikén. Némelly Újságok Sir Sidney Smidet Egyiptomba útaztatták, azomban ennek a' hírnek nints fundamentoma még eddig ugyan.

London Febr. 23 dikén. Skótziában egy egész község felkerekedett, 's az egygyesült Amerikai Státusokba költözik. — A' Kantabrigiai Univerzitás 1200 ez előtt még nem esmert plánták-

kal bővítette a' Fűvész tudományt. — Az Észak-Amerikából, nevezetesen pedig Báltimorból érkezett újjabb tudósítások fzerént ezeket olvas-hatni: Az Amerikában lévő Spanyol Fő Gubernátor, helybe hagyta az új Orleansi Kommendáns által tett lépést, melly az Amerikaiak' eddig bírt szabadságának megtapodására tzéloz. Erre nézve az egygyesült Státusok' gyűlésében sokan voltak olyanok, kik arra voksoltak, hogy fegyvert kell fogni a' Spanyolok ellen, 's hathatósan kell készülni a' hadakozáshoz. Jeffersohn, és a' Deputátusoknak egy része azzal a' vélekedéssel vólt, hogy addig nem kell a' hadakozást elkezdni, míg a' Spanyol Király világosan ki nem jelenti akaratiját: azomban nem kell a' hadi készülletekkel felhagyni, hogy ha kardra találna kerülni a' dolog, készen legyenek az egygyesült Státusok.

London Febr. 24-dikén. A' Felső Parlament egy Deputátziót küldött Ő Felségéhez, azon való szíves örvendezésének kinyilatkoztatására, hogy az Isteni gondviselés megörzötte Ő Felsége személljét, a' társasági, és az erköltsi rendet felforgató veszedelmes emberek kezéből. Kinyilatkoztatta egyszersmind a' Deputátzió, a' Felső Parlamentom minden Tagjainak, Ő Felsége személlye eránt való mélyly tiszteletet, és azon való törekedéseit, hogy a' Kormányfűék megmaradásán, minden hatalmában lévő eszközök által igyekezik, nem külömben azon, hogy épségben által adhassa a' maradéknak a' Státus Konstitútzióját. Az alsó Parlamentom is Deputátziót küldött Ő Felségéhez ezen dolog eránt. Euston szóllott a' többek képiiben, és a' többek közt azt

jegyzette meg beszédében, hogy Despárd irtóztató tzeljának kinyilatkoztatása értésére adta az Anglus Nemzetnek, hogy a' nevezett bűnös, és társai, nem tsak azon igyekeztek, hogy a' Konstitútziót egészen felforgassák; hanem azon is, hogy a' boldog Hazát, az öldöklés helyévé változtassák.

London Febr. 28-dikán. Mind a' két Parlamentomban megjelent mostanában Ő Felsége tudósításával egy Követ, melly minekutánna előadta volna, hogy a' Királyi Felség helybe hagyására által vették a' Rendeke, a' Wallisi Hertzeg adóssága kifizetéséről való gondoskodást: azt is előterjesztette, hogy a' nagy lelkű Rendeke vegyék tekintetbe a' Királyi Ház nagy költségeit, és ez által olly eszközökhöz nyúljanak, mellyek annak fentartására legalkalmasabbak.

Heves beszédekre szolgáltatót alkalmatosságot az alsó Parlamentomban, ez a' Követ, ki Ő Felsége kívánságát közlötte. Minister Addington annyira vitte tsak ugyan a' dolgot, hogy 70 ezer sterling fordítássék minden esztendőnként, három esztendeig, a' Királyi Hertzeg jövedelmét terhelő adósság' egészen való lefizetésére.

London Mártz. 1-ső napján. Igen szépen kézre került a' minapában egy ember, kinek, a' mint azután kisült, a' vólt a' tzelja, hogy más hasonló gondolkodású társaival zenebonát indítsion. Bément tudniillik egy kortsmába, a' hol talált valamelly katonát, kit először arra kért, hogy igyék vele egy pohár bort. E' meglévén, tsak hamar kinyilatkoztatta, hogy ő valamelly különös társaságból való, 's arra unszolta a' katonát, hogy álljon közikbe, hozzá tévén, hogy

mint katona, nagy hasznára lehet ezentársaságnak. Azután valami könyvet elő vett a' zsebjéből, megtudakozta a' katonát, ha tud é olvasni. En Uram felele amaz, a' betűt se esmerem. Maga kezdett valamit olvasni előtte: de a' mit a' katona éppen nem hagyott helybe. Az esmeretlen azután arra kényszerítette, hogy kötelezze magát a' katona esküvéssel arra, a' mire ő akarja. Ez azt felelte egyenes szívvvel: én Királyom hűségére esküdtem: az Ur beszédét nem értem. Azomba kiment a' katona több pajtásíért, és visszamenván, az idegent megfogta azok segítségével. Mikor vitték volna, valami leveleket leereszgetett a' földre, a' derékre valója alól. A' katona felzede, 's kezébe akarta adni a' papirosokat: de emez elesküdté hogy nem az övé. Az ember a' Politzia eleibe vitetett írásaival együtt.

Orosz Birodalom.

Moskau Febr. 4-dikén. Olly kemény hidegek járnak itt, hogy az istállókba is megfagnak a' marhák. Talán soha se járt annyi farkas, mint az idén. Ötvent hatvant is lehet látni egygyütt. Megtámadják a' fegyveres embert is.

Petersburg Febr. 11-dikén. Regensburgba utazott innen egy Kurír, ki a' Császár' végső akarathjának jelentését viszi, a' Baváriai V. Fejedelemnek, Aichstädtet adandó pótlás eránt. — Az első Konzul kijelentette az ide való Ministeriumnak, hogy a' Császár első Sándor kívánságának, mind Máltára, mind a' Szárdíniai Király kielégítésére nézve kész eleget tenni. Azon előterjesztés, mellyet a' Frantzia Kormányfő

ezen tárgy eránt tett, még először nyomos vizsgálás alá vétetik. A' Szárdíniai Király, Szabaudia, Piemont, 's Nizzának, a' Frantzia Respublikához lett kaptsoftatása által, 420 négyfzeg mértföldnyi kiterjedésű bírtokát, 's 3 millióból álló alattvalóit vezttette el. Szárdínia szigete 420 négyfzeg mértföldnél nem nagyobb, lakosai száma sem igen megy 500,000 embernél többre.

Pétersburg Febr. 16. dikán. Olly Hívtatal állittatik fel az Orosz Bírodalomban, mellynek tagjai a' leghíresebb törvény tudókból fognak állani, és a' törvényes dolgokra ügyelő Ministérnek segítségére lesznek.

E l e g y é s L e v e l e k .

Felette nevezetes dolog fordult elő mostanában az Alsátziai Törvényfzések előtt, melly minden tekintetben megérdemli azok figyelmetességét, kik a' Lélekről való tudomány visgálásában fáradoznak. Vitterspach nevű Sundgaui polgár, azzal vádoltatott, hogy éltés idejű Attyát tulajdon házában meggyilkolta. Azon nap, midőn estve véghez vitte ezen gyilkosságot, a' közelebb fekvő helységbe bútsúra ment az említett polgár. Midőn haza felé ment, valamely az útban lévő mély víznek tartott. Mint a' bódult bele ugrott, 's bizonyosan oda fúlt volna, ha mások meg nem látták, és ki nem húzták volna. Haza érkezett, 's bément szobájába, mellyben sok esztendők elforgása alatt egyedül lakott megéllemedett Attyával, kivelt sendesen töltötte napjait, 's a' kit terhes betegségekben, fiúhoz illő módon ápolgatott. Minekelötte estve lefeküdt volna az ágyba, térdre esett az említett polgár,

„s imádkozott.” „Az imádkozás közben (ezt maga
 „beszélte a' törvényszék előtt) megjelent neki a'
 „gonosz lélek, ki arra nógatta, hogy az úton
 „ugorjon a' vízbe, otthon pedig arra, hogy az ab-
 „lakokat verje bé, az edényeket törje őszve. En-
 „gedett ezen többszöri izgatásnak, és ezért a'
 „más ablakait is beverte. „Azután arra izgatta-
 „zott, hogy azt az ágyat, melyben beteges öreg
 „Attya feküdt, őszve darabolja. Nem állhat-
 „ván ezen parantsolatnak ellene, végbe vitte.” —
 A' lármára oda szaladtak a' szomszédok: azom-
 ban senki se mert bémenni. Végre csak ugyan-
 bérohantak a' szobába. Vitterspach az ágyon
 ült egy ingbe, fejfe volt a' kezébe; mellyel mint
 a' dühös ember hadazott. Egynehány lépésnyi-
 re tőle feküdt az Attyának, már élet nélkül lé-
 vő teste. Magához tért Vitterspach egynehány
 minutum múlva, 's értelmesen beszélt. Töm-
 lőtbe vitték, a' dolog a' Kolmárban lévő, 's
 főben járó dolgokat ítélő Törvényszéknek ada-
 tott által a' megítélésre, melly nem vévén tekin-
 tetbe a' körülállásokat, hanem csak az iktó-
 zató tselekedetet tekintvén, halálra ítélte Vitter-
 spachot. Az a' ki mentette, az úgy nevezett Kasz-
 száció-törvényszék eleibe vitte a' dolgot, melly
 a' hozott szententziát elrontotta azon az okon:
 mivel a' tanúk eleibe, kiket megeskettek, nem te-
 vődött ez a' kérdés fel: vallyon a' törvénybe-
 idéztetett, elzén volt é akkor, mikor az Attyát
 megölte? A' feltett kérdésre azt felelték a' ta-
 núk, hogy a' vádoltatott személy, mind az előtt,
 hogy Attyát meggyilkolta, mind azután olyan
 volt, mint a' valósággal örült ember. Nem vé-
 geztetett ki a' világból Vitterspach, hanem a' vé-

geztetett eránta, hogy Straßburgban, a' bolondok házába zárattassék és ott tartassék míg él, ne hogy valami irtóztató dolgot tselekedjen ismét, ha megtalál újra bontakozni. Minden kérdésre értelmesen felelt a' vádolt személy; azonban megállott a' mellett, hogy a' gonosz lélek néki megjelent, és izgatta. Azt is állította, hogy ő nem bolond, nem is vőlt az, és a' legnagyobb méltatlanságot követik el rajta, hogy a' bolondok házába záratják. — Úgy íratik le ezen szemellynek külső formája, hogy az igen különös, annyira, hogy kivált Filozófiai szemekkel néző Orvosnak, van minn megakadni, ha rá tekint. —

Nápoly Febr. 15-dikén. Palermóból az a' hír érkezett ide, hogy a' Vitze Király, Kárdinalis Pignatelli megholt, 's helyébe Hertzeg Cato tétetett Ő Felsege által.

Hága Febr. 26 dikán. Tegnap előtt érkezett ide az a' hír, hogy Arnheim körül elszakasztotta a' megindult jég a' nagy' töltést. E' miatt a' Leck vize úgy megáradt, hogy az az útakon is kereftül tsapott, 's azokat járhatatlannokká tette. A' Státus Directorium tüstént egy Kommissziót nevezett ki, hogy az minden elfközöket elő vegyen, az árvíz által okozott károknak eltávoztatására.

Madritt Jan. 28-dikán. Hafznos intézetek tétetnek a' Spanyol Udvar által a' tengeren szolgáló seregre nézve. A' múlt háborúban, nem fizettvén a' hajós legények rendszeren, sokan közülök elfzöktek: most mindeniknek kijár megfizaporított zsoldja. Közönségesen ki van hirdetve, hogy ha a' szökevények 6 hónap alatt visszafutnak, semmi bántások nem lesz.

Küldjük a' mai Póstával Békes Várm. máppáját.